Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE
Miercuri, 24 Noiembrie 2021 11:04 -

Preambul: Claudius Aeliani este un autor clasic bilingv în latină-greacă, denumit meliglossos (cel dulce la vorbă), născut la Praeneste (astăzi Palestrina) în Latium, peninsula italică cca. 175 e.n. – decedat cca. 235 e.n.

A scris lucrări din care s-au păstrat cel puţin două: <De natura animalium> în 17 cărţi şi Varia Historia în 14 cărţi, pentru care încercăm fragmentar sumare traduceri din engleză şi franceză (indicând sursele)…

Alte lucrări s-au păstrat fragmentar: <Asupra providenţei> şi <Despre manifestările divine>…

Preferăm să prezentăm în continuare variantele comparate, franceză– română pentru facilitarea eventualelor corecturi ale traducerii în limba română.

Text franceză 10.22.: Claudius Aeliani scrie în istorisiri diverse/Varia Historia 10.22: < De l'athlète (40) Dioxippe. DIOXIPPE un jour, en présence d᾽Alexandre et des Macédoniens, se saisit d'une massue, et provoqua au combat le Macédonien Corrhagus, qui était armé de toutes pièces. Bientôt Dioxippe lui fit sauter sa lance ; puis l'ayant terrassé, malgré son armure, il lui mit le pied sur la gorge, arracha l'épée dont il était ceint, et le tua (41). Cette action déplut d'Alexandre. L'athlète, s'apercevant qu'il avait encouru la disgrâce du prince, se livra au désespoir, et se donna la mort..> (preluat din traducerea franceză din limba greacă cu note de M. Dacier, Paris, Imprimeria lui Auguste Delalain, 1827, de pe site-ul: remacle.org/bloodwolf/ historiens/elien…).

Text română Ist. Div. 10.22.: <Despre atletul (40) Dioxippe. Într-o zi, Dioxippe, în prezenţa lui Alexandru şi a Macedonenilor, a pus mâna pe o bâtă şi l-a provocat la luptă pe Macedoneanul Corrhagus, care era complet înarmat. Repede, Dioxippe l-a făcut să arunce cu suliţa; apoi, punându-l jos, în ciuda armurii, a pus piciorul pe gâtul acestuia, a scos sabia cu care adversarul său era încins şi l-a omorât (41). Această acţiune a displăcut lui Alexandru. Atletul, realizând că a intrat în dizgraţia prinţului, s-a abandonat disperării şi îşi luă viaţa.>.

Comentarii:

(40) C'est ainsi qu'Élien le qualifie dans le chap. 58 du liv. XII.

(41) Quinte-Curce (IX, 7), qui appelle ce Macédonien Horrates, dit qu'Alexandre empêcha Dioxippe de le tuer, mais que le prince et tous les spectateurs furent honteux de sa défaite, parce que c'était montrer aux barbares que les Macédoniens n'étaient pas invincibles. C'est de là que les envieux de Dioxippe prirent occasion de le desservir auprès d'Alexandre, et l'accusèrent, quelques jours après, d'avoir volé une coupe d'or dans un festin ; ce qui causa une telle douleur à Dioxippe, qu'il se tua.

Traducere comentarii:

(40) Este în acest mod că Aeliani îl califică în cap. 58 a cărţii XII [drept atlet].

(41) Quintus-Curtius (IX,7), care îl numeşte pe acest Macedonean drept Horrates, spune că Alexandru îl împiedică pe Dioxippe de a-l ucide, dar că Prinţul şi toţi spectatorii erau ruşinaţi de înfrângerea sa, deoarece li s-a arătat barbarilor că Macedonienii nu erau invincibili. Din aceasta, invidioşii pe Dioxipe au profitat de ocazie, punându-l să slujească pe lângă Alexandru şi-l acuzară, câteva zile mai târziu, de a fi furat o cupă de aur la un festin [ospăţ], ceea ce îi provocă o asemenea durere lui Dioxippe, încât îşi puse capăt zilelor.

Tradus astăzi pro-bono unsprezece al lui noiembrie douămiidouăzecişiunul, toujours pro-bono pentru sighet.online.

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE şi Gheorghiţa N. Dobre din surse scrise şi internet